Zviedrijas Transporta aģentūras Normatīvo aktu krājums

Zviedrijas Transporta aģentūras Noteikumi par lidošanu ar paraplāniem un deltaplāniem

Pieņemti 2026. gada 9. aprīlī.

Zviedrijas Transporta aģentūra saskaņā ar Aviācijas rīkojuma (2010:770) 1. nodaļas 6. un 25. pantu, 2. nodaļas 7. pantu, 4. nodaļas 4. un 5. pantu un 5. nodaļas 3. pantu izdod[1] šādus noteikumus.

Piemērošanas joma

1. pants. Šie noteikumi attiecas uz lidošanu Zviedrijā ar paraplāniem un deltaplāniem ar dzinēju vai bez tā. Noteikumi attiecas arī uz lidojumiem uz ārvalstīm, ja vien tas nav pretrunā ar šīs citas valsts tiesību aktiem. Šie noteikumi attiecas arī uz apmācību, eksaminēšanu un apliecību izsniegšanu šādām darbībām Zviedrijā.

Definīcijas

2. pants. Šajos noteikumos izmanto šādas definīcijas:

TSFS 2026:48
Publicēti 2026. gada 17. aprīlī

AVIĀCIJA

OPS sērija

1 Sk. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/1535 (2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā.

paraplāns	ir lidaparāts ar dzinēju vai bez tā, kas ir smagāks par gaisu un ko var palaist un nosēdināt ar kājām vai izmantojot vinču, kura ir aprīkota ar piemērotu ierīci, un kas sastāv no: 1. spārna, kas izgatavots no tekstilmateriāla vai līdzīga materiāla un kam nav fiksētas rāmja konstrukcijas un nostiprinājumu, 2. stropēm, 3. pārnēsāšanas siksnas un 4. iekares;
sausā ekspluatācijas masa	ir pilnībā aprīkota *deltaplāna* masa, izņemot degvielu, pilotu un pasažierus;

deltaplāns	ir lidaparāts, kura pamatkonstrukcija ir pielāgota tam, lai to palaistu un nosēdinātu ar kājām vai ar riteņiem, un kura maksimālā *sausā ekspluatācijas masa* ir 70 kg un maksimālais ātrums ir 150 km/h;
deltaplāns ar dzinēju	ir *deltaplāns* ar dzinēju un maksimālo *sauso ekspluatācijas masu* 150 kg;
kontrolēta gaisa telpa	ir noteikta izmēra gaisa telpu, kurā saskaņā ar gaisa telpas klasifikāciju sniedz gaisa satiksmes vadības pakalpojumus;
deltaplāna pilota/instruktora apliecība	ir dokuments, kas apliecina, ka tā turētājs atbilst teorētiskajām un praktiskajām prasībām, kuras noteikusi Zviedrijas Transporta aģentūra saskaņā ar šiem noteikumiem;
vizuālie lidojuma noteikumi (VFR)	(Visual Flight Rules) ir noteikumi un procedūras, kuras var ievērot, ja laikapstākļi ir pietiekami labi, lai lidaparāta pilots varētu vizuāli uzraudzīt lidaparāta stāvokli, kā arī veikt navigāciju un distancēšanos no šķēršļiem, reljefa un citiem lidaparātiem.

Savstarpēja atzīšana

3. pants Preces, kuras likumīgi pārdod citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Turcijā vai kuru izcelsme ir un kuras likumīgi pārdod kādā EBTA valstī, kas ir EEZ līguma līgumslēdzēja puse, var uzskatīt par saderīgām ar šo tiesību aktu. Šo noteikumu piemērošana ir paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 19. marta Regulā (ES) 2019/515 par citā dalībvalstī likumīgi tirgotu preču savstarpēju atzīšanu un Regulas (EK) Nr. 764/2008 atcelšanu.

Apmācība un apliecība

4. pants Instruktoriem un pilotiem ir apliecība, kas apliecina, ka instruktors vai pilots atbilst 1.–4. pielikumā noteiktajām teorētiskajām un praktiskajām prasībām.

5. pants Instruktora vai paraplāna pilota apliecība vai līdzvērtīgi dokumenti, ko izdevusi ārvalstu iestāde vai pilnvarota organizācija, ir derīgi arī Zviedrijā. Tas ir ar nosacījumu, ka tiek uzskatīts, ka apmācība un prasmes ir līdzvērtīgas tām, kas nepieciešamas Zviedrijas apliecības saņemšanai.

Personai, kura pastāvīgi dzīvo Zviedrijā, šie ārvalstu dokumenti ir derīgi ne ilgāk kā 12 mēnešus. Pēc tam tie ir jāapmaina pret attiecīgo Zviedrijas apliecību.

2

Gaisa kuģa kapteiņa pienākumi

6. pants. Gaisa kuģa kapteinis nedrīkst sākt lidojumu, kamēr nav pārliecinājies, ka paraplāns vai deltaplāns ir pareizi uzstādīts un uzturēts saskaņā ar ražotāja norādījumiem.

7. pants. Gaisa kuģa kapteinis ir atbildīgs par drošu rīkošanos ar paraplānu vai deltaplānu pirms lidojuma, tā laikā un pēc tā. Viņš ir atbildīgs arī par jebkura pasažiera drošību.

8. pants. Ja uz paraplāna vai deltaplāna ir vairākas personas, pirms pacelšanās ir jānoskaidro, kurš lidojuma laikā būs gaisa kuģa kapteinis.

9. pants. Pirms lidojuma gaisa kuģa kapteinis nodrošina, ka plānoto lidojumu var veikt droši, ņemot vērā lidojumu pieredzi, paraplāna vai deltaplāna veiktspēju, dominējošos meteoroloģiskos apstākļus, šķēršļus, gaisa telpas apstākļus un citu gaisa satiksmi.

10. pants. Lidojot zonā, kurā ir obligāta radiosakaru izmantošana un kurā ir nepieciešams transponders un saziņa ar gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem, lidaparātā ir jābūt aprīkojumam, ar kuru var izpildīt šīs prasības.

Paraplāna vai deltaplāna pilots, kas pieprasa atļauju vai citādi sazinās ar gaisa satiksmes dienestiem, izmanto izsaukuma signālu, kas sastāv no vārda ‘flygskärm’ (paraplāns) vai “hängglidare” (deltaplāns) un gaisa kuģa kapteiņa apliecības numura pēdējiem četriem cipariem.

Lidojumu noteikumi

11. pants. Lidojumus drīkst veikt tikai dienasgaismas stundās un saskaņā ar vizuālajiem lidojuma noteikumiem (VFR)/ Piemērojamie vizuālie lidojuma noteikumi ir izklāstīti Komisijas 2012. gada 26. septembra Īstenošanas regulā (ES) Nr. 923/2012, ar ko nosaka vienotus lidojumu noteikumus un ekspluatācijas normas aeronavigācijas pakalpojumiem un procedūrām un ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1035/2011 un Regulas (EK) Nr. 1265/2007, (EK) Nr. 1794/2006, (EK) Nr. 730/2006, (EK) Nr. 1033/2006 un (ES) Nr. 255/2010.

Gaisa kuģa kapteinim lidojuma laikā ir skaidrs skats uz zemi vai ūdeni.

12. pants. Lidojot virs blīvi apdzīvotām vietām vai personu pulcēšanās vietām brīvā dabā, piemēro Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 noteikumus par minimālo lidojuma augstumu.

Gaisa kuģa kapteinis var lidot zemāk par minētajā regulā noteikto minimālo lidojuma absolūto augstumu tālāk 1.–3. punktā aprakstītajos gadījumos.

1. Lidojot ar paraplānu vai deltaplānu ar dzinēju, minimālo lidojuma absolūto augstumu var samazināt līdz 50 metriem virs zemes, izņemot īpaši noteiktās zonās, kur lidojumu ir atļauts veikt zemākā augstumā. Lidojot mazāk nekā 50 metru augstumā virs zemes, ir nepieciešama rakstiska atļauja.

no zemes īpašnieka vai lietotāja, kā arī no to personu piekrišana, kuras varētu tikt ietekmētas.

2. Lidojot ar paraplānu vai deltaplānu bez dzinēja, minimālo lidojuma absolūto augstumu var samazināt bez ierobežojumiem.

3. Pacelšanās un nosēšanās

13. pants. Paraplānu vai deltaplānu nedrīkst izmantot nevērīgi vai bezatbildīgi, apdraudot citu cilvēku dzīvību vai īpašumu, vai arī izbiedējot vai traucējot cilvēkus vai dzīvniekus.

14. pants. Lidojumiem rītausmā vai krēslā paraplāns vai deltaplāns ir jāaprīko ar sarkanām vai baltām mirgojošām gaismām, ieteicams, ar riņķugunīm.

15. pants. Lidošanu ar paraplānu vai deltaplānu ar dzinēju virs ūdens var veikt tikai tā, lai dzinēja atteices gadījumā būtu iespējams nosēsties uz zemes vai uz slodzi nesoša ledus.

Tehniskās prasības

16. pants. Paraplānu vai deltaplānu lidojuma aprīkojumu apstiprina Zviedrijas Transporta aģentūra vai organizācija, kurai Zviedrijas Transporta aģentūra ir deleģējusi uzdevumus un pilnvaras paraplānu darbību uzraudzībai.

Reģistrācija un identifikācijas marķējums

17. pants Attiecībā uz paraplanieriem un deltaplanieriem ar dzinēju organizācijas, kurām Zviedrijas Transporta aģentūra ir deleģējusi uzdevumus un pilnvaras saistībā ar attiecīgo gaisa satiksmes darbību uzraudzību, uztur reģistru, kurā iekļauta aktuāla informācija par īpašnieku, ražotāju, modeli un sērijas numuru.

Izņēmumi

18. pants Zviedrijas Transporta aģentūra var piešķirt atbrīvojumus no šo noteikumu piemērošanas.

_____

1. Šie noteikumi stājas spēkā 2026. gada 4. maijā.
2. Ar šiem noteikumiem atceļ:
   a) Zviedrijas Civilās aviācijas iestādes Noteikumus (LFS 2007:44) par lidošanu ar paraplāniem un
   b) Zviedrijas Civilās aviācijas iestādes Noteikumus (LFS 2007:60) par lidošanu ar deltaplāniem.

4

Zviedrijas Transporta aģentūras vārdā –

JONAS BJELFVENSTAM

Magnus Axelsson
(Civilās aviācijas un jūrniecības departaments)

Izdevējs: Kristina Nilsson, Zviedrijas Transporta aģentūra, Noršēpinga, ISSN 2000-1975

Apliecība

1. pielikums

1. pielikums. instruktoriem lidojumos ar paraplāniem un deltaplāniem bez dzinēja

Paraplāni bez dzinēja — nosacījumi instruktoru apmācības sākšanai

Pretendents:

1. ir derīgas neierobežotas paraplāna pilota apliecības turētājs vismaz 12 mēnešus;
2. ir veicis vismaz 500 lidojumus;
3. ir veicis vismaz 150 lidojuma stundas;
4. atbilst uzņemšanas prasībām, kuras noteiktas apstiprinātajās apmācību programmās, un
5. ir piemērots tam, lai pildītu instruktora pienākumus, un spēj mācīt.

Deltaplāni bez dzinēja — nosacījumi instruktoru apmācības sākšanai

Pretendents:

1) ir derīgas deltaplāna pilota apliecības un atļaujas turētājs vismaz 12 mēnešus;
2. ir veicis vismaz 100 lidojuma stundas;
3. atbilst uzņemšanas prasībām, kuras noteiktas apstiprinātajās apmācību programmās, un
3. ir piemērots tam, lai pildītu instruktora pienākumus, un spēj mācīt.

Nosacījumi apliecības saņemšanai

Pretendents:

1. ir vismaz 18 gadus vecs;
2. ir pabeiguši Zviedrijas Transporta aģentūras apstiprinātu mācību kursu, lai kļūtu par instruktoru lidojumos ar paraplāniem bez dzinēja vai ar deltaplāniem bez dzinēja;
3. ir mācījis vismaz četrus studentus kā instruktora asistents un
4. ir sekmīgi nokārtojis teorētiskos un praktiskos pārbaudījumus pie Zviedrijas Transporta aģentūras norīkota eksaminētāja vai instruktora.

Apliecība

2. pielikums

2. pielikums. paraplāna vai deltaplāna bez dzinēja pilotam

Apmācības kursa sākšanas nosacījumi

Pretendents:

1. ir vismaz 15 gadus vecs un
2. ir fiziski sagatavots.

Nosacījumi apliecības saņemšanai

Pretendents:

1. ir vismaz 16 gadus vecs;
2. ir pabeidzis Zviedrijas Transporta aģentūras apstiprinātu mācību kursu un
3. ir sekmīgi nokārtojis teorētiskos un praktiskos pārbaudījumus pie Zviedrijas Transporta aģentūras norīkota eksaminētāja vai instruktora.

Apliecības spēkā esības nosacījumi

Lai apliecība būtu derīga, pēdējos 12 mēnešos ir jābūt pabeigtām vismaz 10 pacelšanās un nosēšanās reizēm. Pretējā gadījumā apliecības turētājam ir jāveic jauns praktisks tests un tas ir jānokārto.

Ja apliecība nav derīga vairāk nekā 36 mēnešus, šīs apliecības turētājam ir jānokārto arī jauns teorētiskais tests.

3. pielikums. instruktoriem, kas apmāca lidošanu ar paraplāniem un deltaplāniem ar dzinēju

Paraplāns ar dzinēju

Instruktora apmācību kursa uzsākšanas nosacījumi

Pretendents:

1. vismaz 24 mēnešus ir bijis derīgas paraplāna pilota apliecības turētājs lidošanai ar paraplāniem ar dzinēju;
2. ir veicis vismaz 200 lidojuma stundas ar paraplānu ar dzinēju;
3. labi pārzina lidojuma plānošanu;
4. atbilst uzņemšanas prasībām, kuras noteiktas apstiprinātajās apmācību programmās, un
5. ir piemērots tam, lai pildītu instruktora pienākumus, un spēj mācīt.

Nosacījumi apliecības saņemšanai

Pretendents:

1. ir vismaz 19 gadus vecs;
2. ir sekmīgi pabeidzis Zviedrijas Transporta aģentūras apstiprinātu apmācību kursu, lai kļūtu par paraplāna ar dzinējumu lidojumu instruktoru;
3. apmācību kursa laikā ir apmācīts paraplāna pilota – instruktora asistenta statusā, lidojot ar paraplāniem ar dzinēju, un
4. ir sekmīgi nokārtojis teorētiskos un praktiskos pārbaudījumus pie Zviedrijas Transporta aģentūras norīkotā eksaminētāja.

Deltaplāns ar dzinēju

Instruktora apmācību kursa uzsākšanas nosacījumi

Pretendents:

1. vismaz 24 mēnešus ir bijis derīgas apliecības lidošanai ar deltaplāniem ar dzinēju vai ultravieglajiem lidaparātiem turētājs,
2. ir veicis vismaz 50 lidojuma stundas ar deltaplānu ar dzinēju vai ultravieglajiem lidaparātiem,
3. labi pārzina lidojuma plānošanu;
4. atbilst darbības rokasgrāmatā izklāstītajām uzņemšanas prasībām un
5. ir piemērots tam, lai pildītu instruktora pienākumus, un spēj mācīt.

Nosacījumi apliecības saņemšanai

Pretendents:

1. ir vismaz 20 gadus vecs;
2. ir sekmīgi pabeidzis mācību kursu, ko apstiprinājusi

Zviedrijas Transporta aģentūra, lai kļūtu par deltaplānu ar dzinēju lidojumu instruktoru.

Apliecība

TSFS 2026:48

3. pielikums

3. ir pabeidzis kursu kā instruktora palīgs lidojumos ardeltaplāniem ar dzinēju un

4. ir sekmīgi nokārtojis teorētiskos un praktiskos pārbaudījumus pie Zviedrijas Transporta aģentūras norīkota instruktora.

4. pielikums paraplānu un deltaplānu ar dzinēju pilotiem

Paraplāns ar dzinēju

Apmācības kursa sākšanas nosacījumi

Pretendents:

1. ir vismaz 15 gadus vecs un
2. ir fiziski sagatavots.

Nosacījumi apliecības saņemšanai

Pretendents:

1. ir vismaz 16 gadus vecs;
2. ir pabeidzis apmācību kursu lidošanā ar paraplāniem ar dzinēju un
3. ir sekmīgi nokārtojis teorētiskos un praktiskos pārbaudījumus pie Zviedrijas Transporta aģentūras norīkotā eksaminētāja.

Deltaplāns ar dzinēju

Apmācības kursa sākšanas nosacījumi

Pretendents:

1. ir vismaz 18 gadus vecs un
2. ir fiziski sagatavots.

Nosacījumi apliecības saņemšanai

Pretendents:

1. ir vismaz 18 gadus vecs;
2. ir pabeidzis mācību kursu lidošanā ar deltaplāniem ar dzinēju un
4. ir sekmīgi nokārtojis teorētiskos un praktiskos pārbaudījumus pie Zviedrijas Transporta aģentūras norīkota instruktora.

Apliecības spēkā esības nosacījumi

Lai apliecība būtu derīga, pēdējos 12 mēnešos ir jābūt pabeigtām vismaz 10 pacelšanās un nosēšanās reizēm. Pretējā gadījumā apliecības turētājam ir jāveic jauns praktisks tests un tas ir jānokārto.

Ja apliecība nav derīga vairāk nekā 36 mēnešus, šīs apliecības turētājam ir jānokārto arī jauns teorētiskais tests.